

Stockholm 2002-12-13

Bokprismätning

En jämförande undersökning av bokpriser i bokhandeln och hos bokklubbarna mellan oktober 2001 och oktober 2002.

Bakgrund

Svenska Förläggareföreningen drev under många år arbetet med att få till stånd en sänkning av bokmomsen från 25 % till 6 %. Den 12 december 2001 beslutade riksdagen att sänka bokmomsen och den 1 januari 2002 genomfördes reformen. Ett viktigt krav, men också ett viktigt argument, under arbetet var att konsumentpriserna vid en bokmomssänkning fullt ut skulle sjunka med hela det belopp som skattesänkningen gav utrymme för, alltså 15,2 %.

Svenska Förläggareföreningen har mot den bakgrunden uppdragit åt Temo AB att genomföra en konsumentprisundersökning för att ge svar på frågan om så också skett.

Undersökningen

Undersökningen syftar alltså till att ge information om hur konsumentpriserna i bokhandeln och i bokklubbarna förändrats efter bokmomssänkningen.

Prismätningar har genomförts vid två tillfällen; i oktober 2001 samt i oktober 2002. Oktober har valts därför att den mät månaden ger möjlighet att få med höstens bokutgivningen, medan prisaktiviteterna kring julförsäljningen undviks.

Mätningen avser för bokhandlarnas del prisuppgifter den 16 oktober 2001 respektive den 16 oktober 2002. För bokklubbarna avser mätningen gällande katalogpriser oktober 2001 respektive oktober 2002.

I undersökningen har, förutom konsumentpriser i bokhandeln respektive i bokklubbarna, även förlagsnettopriser noterats.

Bokhandelsundersökningen omfattar 50 skönlitterära titlar, 40 barn- och ungdomstitlar och 10 fackbokstitlar. Tyngdpunkten för undersökningen ligger därmed inom kategorierna skönlitteratur respektive barn- och ungdomslitteratur. Titlarna inom de olika områdena har valts med utgångspunkt i att det skulle vara möjligt att välja ut likartade titlar vid det andra mättillfället. Titlarna kan därför sägas vara i viss mån ”standardiserade” inom respektive område när det gäller sådant som antal sidor, papperskvalitet, bilder etc.

Prisuppgifter avseende bokhandeln har samlats in genom en enkät till 45 bokhandlar. De bokhandlar valts ut och som har deltagit i undersökningen är valda med tanke på geografisk spridning, kedjetillhörighet, andel på marknaden och storlek. Samtliga har vidtalats före undersökningen för att säkerställa en hög svarsfrekvens. Deltagande bokhandlar framgår av **bilaga 1**.

I enkäten har bokhandeln angivit det konsumentpris som butiken tog för var och en av de 100 utvalda titlarna den aktuella mättdagen. Om någon titel saknats i bokhandeln har det pris som bokhandeln hade tagit om boken beställts hem angivits. Alla priser är konsumentpriser inkl moms i kronor och ören. Beställningsavgifter ingår inte.

Bokklubbsundersökningen omfattar 60 titlar, 10 st i varje deltagande bokklubb, med en tyngdpunkt på skönlitteratur samt barn- och ungdomsböcker. Även här har titlarna valt med tanke på att det skulle vara möjligt att hitta så snarlika titlar som möjligt vid det andra mättillfället.

De 6 bokklubbar som vals att ingå i undersökningen är väletablerade och representativa. Deltagande bokklubbar och titlar i bokklubbsundersökningen framgår av **bilaga 2**.

Bokklubbarna har angivit det konsumentpris som presenterades i bokklubbstidningen för respektive titel under respektive mätmånad.

Bokutgivningen fungerar på så sätt att de titlar som prismäts varken kan eller ska vara desamma vid de båda mättillfällena. Däremot har strävan vid undersökningen varit att välja så snarlika titlar, med tanke på utgivningskvalité etc., som möjligt vid de två mättillfällena.

De titlar som ingår i prisundersökningen har valts av en referensgrupp bestående av flera personer med lång erfarenhet från förlag, bokhandel och bokklubbar. Undersökningens uppläggning har också diskuterats i en referensgrupp och beslutats i samarbete med Temo AB. Genom att anlita bransch-kunniga personer i arbetet garanteras en hög tillförlitlighet när det gäller både undersökningens uppläggning och urval.

Vår samlade bedömning är att urvalet av titlar 2001 och urvalet av titlar 2002 är jämförbart vad avser fördelning på litteraturkategori respektive fördelning på original, kartonnage/lågprisutgåvor och pocket.

Titellistorna för respektive år i bokhandelsundersökningen bifogas som **bilaga 3**.

Resultat

Under perioden från oktober 2001 till oktober 2002 har de sammanlagda konsumentpriserna i bokhandeln sjunkit med 15,9 %.

Slutsatsen grundas på följande: Under perioden oktober 2001 till oktober 2002 skedde en viss mindre höjning av förlagspriserna. Trots detta sänktes de priser som sattes på bokhandelns böcker med 13,4 %. För att ge en rättvisande bild av hur bokhandelns prissättning utvecklats under mätperioden måste man ta hänsyn till inflationen, dvs. de generella prishöjningarna i samhället. SCB:s mätningar visar att Konsumentprisindex (KPI) steg med 2,5 % från oktober 2001 till oktober 2002 (Se pressmeddelande från SCB Nr 2002:77). Den sammanlagda prissänkningen på böcker i bokhandeln blir för den aktuella perioden därmed 13,4 % + 2,5 %, dvs. 15,9 %.

Motsvarande beräkningar för bokklubbarna visar att från oktober 2001 till oktober 2002 har de sammanlagda konsumentpriserna hos bokklubbarna sjunkit med 20,4 %.

Undersökningen visar därmed att hela fördelen av momssänkningen har gått vidare till konsumenterna. Detta gäller både bokhandeln och bokklubbarna.

Tabell: Prisförändringar från oktober 2001 till oktober 2002-12-12

	Förändring förlagspris	Inflation	Förändring konsumentpris	Sammanlagd prisförändring
Bokhandel	+ 2,7 %	+ 2,5 %	- 13,4 %	- 15,9 %
Bokklubb	- 0,9 %	+ 2,5 %	-17,9 %	- 20,4 %

I tabellen redovisas medelvärden för de ingående titlarna. Det bör observeras att alla enskilda boktitlar väger lika mycket oavsett försäljningsfrekvens.

Projektansvariga på Temo är Arne Modig och Kristina Boberg. Arne Modig är seniorkonsult och analytiker inom Opinion och Samhälle på Temo och arbetar främst med analys av attitydförskjutningar, opinionstrender och värderingsförändringar i det svenska samhället. Kristina Boberg arbetar som projektledare på Temo med opinions- och samhällsundersökningar men har även erfarenhet av kund- och imageundersökningar bland företag och organisationer i det svenska samhället.